

ВОЛОДИМИР ПАСІЧНИК – кандидат мистецтвознавства, науковий співробітник Львівської національної наукової бібліотеки України імені Василя Стефаника

З історії видання антології-монографії Володимира Гошовського „Українські пісні Закарпаття”

У 2018 р. виповнюється п'ятдесят років виходу у світ антології-монографії „Українські пісні Закарпаття” визначного українського вченого Володимира Гошовського. Шлях до видання був досить тривалим. Вперше ідея такого видання виникла у В. Гошовського у 1958 р., про що довідуємося у листі до головного редактора видавництва „Советский композитор” Сергія Аксюка. У справі видання збірника народних пісень В. Гошовський звертався до Миколи Гордійчука, до головного редактора видавництва „Радянський композитор” Андрія Лазаренка, до письменника Максима Рильського, до Закарпатського обласного видавництва, та все марно.

У 1962 р. В. Гошовський надіслав план-проспект на адресу „Советского композитора” у Москву до завідувача фольклорної редакції Льва Лебединського. План-проспект було затверджено, а саме видання заплановане на 1964 р., проте збірник вийшов друком у 1968 р.

Пісенний матеріал у збірнику В. Гошовський систематизував за музичними діалектами (музично-етнографічними або музично-стилістичними районами): I. Пісні Гуцульщини; II. Марамороські пісні; III. Пісні Східної Верховини; IV. Пісні Західної Верховини; V. Пісні Ужансько-Тур'янської долини; VI. Ужгородські пісні; VII. Пісні Латорицької долини; VIII. Пісні Боржавської долини. В окремий IX розділ винесено міграційні пісні, що є оригінальним пісенним жанром закарпатського фольклору.

Всередині кожного музичного діалекту вчений систематизував пісні за жанрами, визначеними функцією пісні, а в межах жанру – за пісенними типами, а далі – за змістом. Автор доповнив збірник різними показниками: алфавітним, жанрово-тематичний, пісенних форм, ритмічних структур віршів, ладових систем і звукорядів.

Необхідно визнати, що антологія-монографія В. Гошовського „Українські пісні Закарпаття” постала феноменальним явищем в історії не тільки українського етномузикознавства, але й європейського.

Доповідь базується на численних листах В. Гошовського до редакторів Сергія Аксюка, Льва Лебединського, Атеї Лахуті, етномузикологів Анни Рудневої, Оскара Ельшека, фольклористів Віктора Гусева, Петра Богатирьова, Миколи Мушинки, Юрія Костюка, академіка Максима Рильського, музикознавця Миколи Гордійчука.